

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

DATUM	22 november 2017
ONZE REFERENTIE	PAC NL 2017-07
BEHANDELD DOOR	Peter Nieuwenhuijse
TELEFOON DIRECT	026 373 13 68
E-MAIL	Peter.Nieuwenhuijse@tennet.eu

BETREFT Zienswijze TenneT internetconsultatie concept Besluit Verplaatsen en verkabelen
hoogspanningsverbindingen

Geachte heer, mevrouw,

Op 19 oktober jongstleden is een internetconsultatie gepubliceerd over het concept Besluit Verplaatsen en verkabelen hoogspanningsverbindingen. TenneT TSO B.V. stelt de geboden gelegenheid om een inbreng te leveren zeer op prijs en maakt daarvan bij deze graag gebruik.

Voorbehoud

Het betreft een besluit in het kader van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie. Dit wetsvoorstel is nog niet door de Tweede Kamer aangenomen en kan derhalve nog worden gewijzigd. TenneT is in onderstaand commentaar uitgegaan van de versie van het wetsvoorstel, zoals deze momenteel (november 2017) voorligt in de Tweede Kamer.

Reconstructieproces: onderzoek en investeringsbeslissing

Bij reconstructies van een verbinding op verzoek van derden hanteert TenneT de volgende stappen: haalbaarheidsonderzoek, basisontwerp, investeringsbeslissing, realisatie. Het haalbaarheidsonderzoek dient vooral om de haalbaarheid van verschillende oplossingsrichtingen te onderzoeken en om – op basis van de resultaten – een keuze te maken uit deze oplossingsrichtingen.

In het basisontwerp wordt vervolgens de gekozen oplossingsrichting nader onderzocht en wordt een kostenraming opgesteld met een smallere bandbreedte dan in de haalbaarheidsstudie.

Op basis van het basisontwerp wordt een investeringsbeslissing genomen, waarna de planologische en vergunningentrajecten kunnen worden ingezet en uiteindelijk kan worden overgegaan tot realisatie.

In het ontwerpbesluit wordt dit proces min of meer gevolgd, maar er wordt van uitgegaan, dat de investeringsbeslissing wordt genomen op basis van de haalbaarheidsstudie, zonder dat een basisontwerp is gemaakt. Dit is niet realistisch vanwege de brede bandbreedte van de kostenraming in het haalbaarheidsonderzoek (+/- 30%). TenneT stelt dan ook voor om expliciet vast te leggen dat niet alleen de haalbaarheidsstudie, maar ook het basisontwerp onderdeel uitmaakt van de kosten van onderzoek als

bedoeld in artikel 22a, lid 4, resp. lid 6 van de Elektriciteitswet 1998, zoals voorgesteld in het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie. Daarnaast zal ook artikel 4, lid 1a en/of lid 3 van het besluit aanpassing behoeven en dienovereenkomstig de toelichting bij de betreffende artikelen.

Maximumbijdrage gemeenten/provincies

In artikel 2, lid 2 is aangegeven dat gemeenten/provincies maximaal € 975.000 per km aan te leggen tracédeel hoeven bij te dragen. Dit is een statisch bedrag, terwijl de kosten van verkabelingen en verplaatsingen niet statisch zullen zijn vanwege bijv. marktontwikkelingen en inflatie. In de komende jaren is het zeer wel mogelijk, dat dit maximale bedrag standaard lager is dan 25% van de kosten van verplaatsing of verkabeling. Zeker gezien de voorziene looptijd van de regeling (15 jaar) acht TenneT een indexering van dit bedrag met op zijn minst de consumentenprijsindex (cpi) noodzakelijk en realistisch.

Bestanddelen van de kosten waarvoor de bijdrage geldt (art. 4)

- Specificatie van kostenposten

In artikel 4 worden zowel de kosten opgesomd, waarop de bijdrage van de gemeenten/provincies *wel* van toepassing is (de leden 1, 2 en 3), als de kosten waarop deze juist *niet* van toepassing is (de leden 4 en 5). Het is een illusie dat daarmee een compleet beeld van alle kosten is geschetst. Zo kan TenneT nu al een aantal kostenposten benoemen die niet expliciet zijn geadresseerd, bijv. de kosten van tijdelijke voorzieningen (bijv. noodlijnen), kosten van noodzakelijke redispatch bij tijdelijke, voorziene uit bedrijf name, kosten van in en uit bedrijf stellen, kosten van het verkrijgen van recht op ruimte (anders dan kosten die samenhangen met zakelijke rechten), maar die onlosmakelijk verbonden zijn met de kosten die gemoeid zijn met het verzoek tot reconstructie. TenneT gaat ervan uit dat de bovengenoemde kosten kwalificeren als kosten, die zijn toe te rekenen aan de uitvoering van de verplaatsing of vervanging zoals benoemd in onderdeel h van artikel 4.

Om discussies te voorkomen, stelt TenneT voor om de lijn uit het wetsvoorstel te volgen en te stellen dat de bijdrage geldt voor alle kosten die de netbeheerder maakt. Het is in die zin belangrijker om te expliciteren wat daar *niet* onder valt (de leden 4 en 5) dan wat *wél*. En mocht het van belang zijn om bepaalde kosten van de netbeheerder toch wel te expliciteren, dan hoort daar altijd de nuancering bij in de zin van dat die kosten 'in ieder geval' of 'tenminste' de geëxpliciteerde kosten betreffen.

- Lokale heffingen

In artikel 4, lid 5 wordt bepaald dat gemeenten/provincies hun eigen projectkosten niet bij de netbeheerder in rekening mogen brengen. Er staat echter niet dat gemeenten/provincies geen lokale heffingen, waaronder leges, in rekening mogen brengen bij de netbeheerder. Door (hoge) lokale heffingen op te leggen kan een gemeente/provincie er voor zorgen dat het deel van de kosten dat voor rekening komt van alle netgebruikers groter wordt dan de wetgever heeft bedoeld en dat de lokale bijdrage netto wordt verlaagd. In dit licht stelt TenneT voor om in lid 5 of elders te regelen dat gemeenten/provincies geen lokale heffingen mogen opleggen voor de ruimtelijke juridische procedures die nodig zijn voor het daadwerkelijk mogen en kunnen verplaatsen of verkabelen in het kader van art. 22a van de Elektriciteitswet 1998.

- Kostentoerekeningscriterium en geschillenregeling

In artikel 4, lid 1 wordt gesteld, dat het gaat om "(...) kosten die in redelijkheid zijn toe te rekenen aan (...)". De introductie van een redelijkheids criterium voor kostentoerekening impliceert subjectiviteit en daarmee onzekerheid die in dit verband, mede vanwege de omvang van de kosten, zonder een nadere invulling van deze open norm moeilijk hanteerbaar zal zijn voor TenneT. Het valt dan ook te verwachten dat dit zal leiden tot procedures tussen TenneT en gemeentes omtrent de toerekening. Niet duidelijk is welke processuele weg hiervoor gevolgd dient te worden.

Niet alleen vanwege het gebruik van de aanduiding "in redelijkheid" maar ook anderszins kan er in het kader van verplaatsing en verkabeling behoefte zijn aan een bestuursrechtelijke vorm van geschilbeslechting. Te denken valt aan situaties waarin artikel 4, lid 4a aan de orde is (i.c. samenloop met een investering, die TenneT al had gepland in zijn investeringsplan). Niet uit te sluiten valt, dat er verschil van opvatting kan bestaan over het aandeel van de kosten dat is toe te rekenen aan die geplande investering, respectievelijk het aandeel van de kosten waarvan de gemeente/provincie op grond van artikel 2 een deel verschuldigd is.

TenneT gaat ervan uit, dat het indienen van een klacht op grond van artikel 51 Elektriciteitswet 1998 open staat voor gemeenten en provincies. Het is echter de vraag of de bevoegdheden van de ACM ten aanzien van verplaatsings- en verkabelingsvraagstukken ver genoeg strekken, omdat er vanuit moet worden gegaan dat de ACM zich geen oordeel kan vormen over kosten die samenhangen met de taakuitoefening van de gemeentes of provincies, met name waar het gaat om ruimtelijke ordeningsprocedures. Voor kostentoerekeningsvraagstukken is de huidige geschillenregeling van de Elektriciteitswet 1998 ongeschikt, omdat niet duidelijk is of de ACM dergelijke geschillen finaal kan beslechten en omdat TenneT geen geschil met een overheid aanhangig kan maken bij de ACM. TenneT verzoekt dan ook dringend om te voorzien in een afdoende bestuursrechtelijke grondslag voor beslechting van alle geschillen inzake verplaatsing en verkabeling van elektriciteitsnetten.

Kennelijke verschrijvingen

- In artikel 4, lid 1 wordt verwezen naar artikel 22a, *zevende* lid van de wet. Hier wordt waarschijnlijk bedoeld op het *eerste* lid in plaats van het *zevende*.

- Bij de toelichting op artikel 3 staat:

"Dit artikel bevat de kostenverdeling voor de netdelen die op grond van artikel 22a, zesde lid, van de wet kunnen worden aangewezen. Dit betreffen delen van netten die in eerste instantie niet in beeld kwamen voor verkabeling of verplaatsing, omdat de daaronder gelegen woningen onder de uitkoopregeling vallen".

De laatste bijzin ('omdat ...') is verwarrend, want niet consistent met eerdere en andere informatie over de relatie tussen de uitkoopregeling en de regeling tot verplaatsing en verkabeling. De uitkoopregeling is immers van toepassing, daar waar de regeling verplaatsing en verkabeling *niet* van toepassing is en niet andersom. De bijzin kan beter achterwege blijven.

Slotopmerkingen

Deze zienswijze is niet vertrouwelijk.

TenneT blijft graag betrokken bij de totstandkoming van het definitieve besluit. TenneT is uiteraard ook bereid om haar zienswijze nader (mondeling) toe te lichten. Hiervoor kunt u contact opnemen met de heer Peter Nieuwenhuijse of met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,
TenneT TSO B.V.

Teun van Biert
Manager Public Affairs